

SWOT analýza o rozvojom potenciáli obcí – Okres Liptovský Mikuláš

tabuľka 1. Vybrané kritéria SWOT analýzy

	S -silné stránky		W -slabé stránky		O -príležitosti		T -ohrozenia
S1	Dobry prírodný potenciál - hory, termálne vody, dobré zásoby pitnej vody (TANAP, NAPANT, CHKO Chočské vrchy, Liptovská Mara)	W1	Nedokončená technická infraštruktúra a inžinierske siete, potreba jej rozšírenia do nových stavebných obvodov	O1	Zlepšenie a skvalitnenie služieb v CR, budovanie značky Liptov	T1	Negatívne demografické trendy, odchod mladých vzdelaných ľudí za prácou
S2	Kultúrne, historické, technické pamiatky a archeologické náleziska (Pribylina, Svätý kríž, Havránok...)	W2	Chýbajúca vyššia občianska vybavenosť	O2	Využitie prírodných zdrojov pre rozvoj CR s ohľadom na TUR (trvalo udržateľný rozvoj)	T2	Nedostatok obecných zdrojov na realizáciu investícií
S3	Dobré podmienky pre rozvoj CR - známe lokality, ktoré sú značkou (Demänovská dolina, Bešeňová, Aquapark, Žiarska dolina, Liptovský Ján)	W3	Nedostatok doplnkových služieb a komplexných produktov v CR, kultúra nespôlupráce, mimo sezóny - vyludnené obce (chalupárstvo)	O3	Koordinované kultúrno-spoločenské a športové aktivity a podujatia	T3	Nevysporiadané majetkové vzťahy nehnuteľností, nedostatok obecných stavebných pozemkov
S4	Dobré podnikateľské prostredie – prítomnosť silných potravinárskych značiek: mliekarnie Liptov, St. Nicolaus	W4	Slabé kultúrne povedomie - úpadok ovčiarstva, slabá propagácia remeselníkov, slabý odbyt remeselných výrobkov	O4	Spolupráca subjektov CR a verejnej správy v regióne	T4	Nezamestnanosť hlavne v rómskych komunitách, málo príležitostí na samozamestnanosť
S5	Zavedený separovaný zber odpadov	W5	Nedostatočné dopravné spojenie s mestom	O5	Cezhraničná spolupráca - spoločné projekty, turistické chodníky, cyklotrasy, festivaly	T5	Devastácia životného prostredia, čierne skládky
S6	Kultúrno-spoločenské a športové aktivity v obciach	W6	Slabé sociálne služby a sociálne zariadenia, nevyužitý potenciál starších ľudí - medzigeneračná výmena	O6	Vzdelávanie občanov v podnikaní a manažment obcí v projektovom manažmente	T6	Postupný zánik tradícií a remesiel
S7	Dobrá technická infraštruktúra a inžinierske siete – dobudovaná základná kostra (ISPA)	W7	Slabá propagácia CR - neexistencia spoločného koordinovaného marketingu Liptova	O7	Výstavba nových bytov a domov, dobudovanie technickej infraštruktúry a inžinierskych sietí v nových stavebných obvodoch a jej rekonštrukcia v obciach	T7	Legislatíva Národných parkov - nespôlupráca medzi ochranármi a verejným sektorom

S8	Zachované remeslá, živý folklór - Východná, Važec, Závažná Poruba (folklórny súbor Poludnica)	W8	Zlý stav komunikácií, obce nie sú navzájom prepojené	O8	Návrat tradičnej výroby a príliv investícií do regiónu	T8	Málo skúseností s podnikaním v CR, chýba nadväznosť na kultúrnu identitu, zlyháva estetika
----	---	----	--	----	--	----	--

Zváženie vybraných znakov pomocou rozhodovacej matice

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný

0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný

0,5 = váha znakov je rovnaká

tabuľka 2. Váha vybraných Silných stránok

	S -silné stránky	Dobry prírodný potenciál	Kultúrne pamiatky	Dobré podmienky pre rozvoj CR	Dobré podnik. prostredie	Zavedený separovaný zber odpadov	Kultúrno-spol. aktivity	Inž sieť, dobud. základná kostra (ISPA)	Zach. remeslá a folklór	suma	váhy
S1	Dobry prírodný potenciál		0,5	0,5	1	1	1	1	1	6	60
S2	Kultúrne pamiatky	0,5		0,5	0,5	1	0,5	0,5	0,5	4	40
S3	Dobré podmienky pre rozvoj CR	0,5	0,5		0,5	1	1	1	0,5	5	50
S4	Dobré podnikateľské prostredie	0	0,5	0,5		0,5	1	0,5	0,5	3,5	35
S5	Zavedený separovaný zber odpadov	0	0	0	0,5		0,5	0	0	1	10
S6	Kultúrno-spoločenské aktivity	0	0,5	0	0	0,5		0	0,5	1,5	15
S7	Inž sieť – dobudovaná základná kostra (ISPA)	0	0,5	0	0,5	1	1		1	4	40
S8	Zachované remeslá a folklór	0	0,5	0,5	0,5	1	0,5	0		3	30
	suma									28	280

tabuľka 3. Váha vybraných Slabých stránok

	W -slabé stránky	Nedokon. techn. infraštrukt.	Chýba vyššia občian. vybav.	Málo dopln. služieb v CR	Slabé kultúrne povedomie	Nedostat. dopravné spojenie s mestom	Slabé sociálne služby	Slabá propagácia CR	Zlý stav komunikácií	suma	váhy
W1	Nedokon. techn. infraštruktúra		1	0,5	1	1	1	1	0,5	6	60
W2	Chýba vyššia občianska vybav.	0		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0	2,5	25
W3	Málo doplnkových služieb v CR	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5	0,5	0	3	30
W4	Slabé kultúrne povedomie	0	0,5	0,5		1	0,5	0,5	1	4	40
W5	Nedostatočné dopravné spojenie s	0	0,5	0,5	0		0,5	0	0,5	2	20

	mestom										
W6	Slabé sociálne služby	0	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	3	30
W7	Slabá propagácia CR	0	0,5	0,5	0,5	1	0,5		1	4	40
W8	Zlý stav komunikácií	0,5	1	1	0	0,5	0,5	0		3,5	35
	suma									28	280

Z rozhodovacej matice vyplýva, že je potrebné zamerať sa hlavne na **S1** (*dobrý prírodný potenciál - hory, termálne vody, dobré zásoby pitnej vody*), **S3** (*Dobré podmienky pre rozvoj cestovného ruchu*) a **W1** (*nedokončená technická infraštruktúra a inžinierske siete, potreba rozšírenia do nových stavebných obvodov*), ktorým boli pridelené najväčšie váhy.

Silné stránky **S1** a **S3** spolu navzájom úzko súvisia a vytvárajú najlepší predpoklad pre ďalší rozvoj regiónu a majú rozhodujúci vplyv na výber stratégie rozvoja. Všetci zástupcovia obcí si silne uvedomujú potenciál regiónu v ktorom žijú, ale zároveň nedokážu efektívne a v súlade s trvalo udržateľným rozvojom aj tento obrovský potenciál vhodne využiť.

Podľa váhy analyzovaných pohľadov a vybranej stratégie sa vypracovali konkrétne opatrenia pre podpora silných stránok a využívanie príležitostí ako aj oslabenie slabých stránok vo vzťahu k existujúcim ohrozeniam, ktoré sú uvedené v rozvojovej stratégii. (Časť V)

Pre Väčšinu zástupcov obcí má veľkú dôležitosť slabá stránka **W1**. Nedokončená technická infraštruktúra a jej potreba rozšírenia do nových stavebných obvodov. Lepším využitím potenciálu s odrazom vo zvyšovaní počtu pracovných príležitostí narastie aj kvalita života a s tým spojená potreba nových plôch na rozvoj bývania, ktoré by mali byť vopred vybavené inžinierskymi sieťami.

Je predpoklad, že po zabezpečení týchto základných predpokladov pre kvalitné a spokojné bývanie v obciach sa aj ich obyvatelia budú sústrediť na rozvíjanie ostatných rozvojových aktivít akými sú napríklad rozvoj cestovného ruchu a starostlivosť o životné prostredie.

Hodnotenie intenzity vzájomných vplyvov analyzovaných kritérií

tabuľka 4. Hodnotenie intenzity vzájomných vplyvov analyzovaných kritérií

- najmä S-O, S-T, W-O a W-T prostredníctvom bodovej škály od -5 do 5

		interné faktory																výsledné hodnotenie		
		S - silné stránky								W - slabé stránky										
kľúčové externé faktory	O – príležitosti T - ohrozenia	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	súčet hodnotenia O,T/S	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	súčet hodnotenia O,T/W	
	O1	5	5	5	5	3	4	5	5	37	0	3	5	4	4	1	5	4	26	63
	O2	5	0	5	4	2	1	1	2	20	1	0	5	2	0	0	5	2	15	35
	O3	3	4	4	4	0	5	1	5	26	0	1	4	5	1	3	5	2	21	47
	O4	4	3	5	4	0	5	3	3	27	0	1	5	3	3	1	5	4	22	49
	O5	4	4	5	4	0	4	2	5	28	0	1	5	5	0	1	5	4	21	49
	O6	3	2	4	5	1	5	4	4	28	3	3	5	5	3	3	5	3	30	58
	O7	-2	0	2	4	2	0	5	1	12	5	4	1	0	5	0	0	5	20	32
	O8	3	3	4	4	0	5	0	5	24	0	3	5	5	0	5	4	0	22	46
	T1	0	0	-5	-5	0	-4	-3	-4	-21	-5	-5	-5	-5	-5	-5	-3	-4	-37	-58
	T2	-1	-4	-5	-4	-3	-4	-5	-3	-29	-5	-4	-3	-3	-5	-3	-5	-5	-33	-62
	T3	0	-5	-5	-5	0	-3	-5	0	-23	-5	-3	-3	-3	0	-3	-1	-5	-23	-46
	T4	0	0	-3	-4	0	-2	0	-2	-11	-3	-1	-3	-4	-4	-2	-2	-3	-22	-33
	T5	-5	-3	-5	0	-5	-3	-4	-1	-26	-2	-1	-5	-2	0	0	-5	0	-15	-41
	T6	2	-2	-5	-4	0	-4	0	-5	-18	0	-2	-4	-5	0	-4	-4	0	-19	-37
	T7	-4	0	-5	-4	-3	-1	-2	0	-19	-3	0	-4	-3	0	0	-4	-4	-18	-37
	T8	-3	-3	-5	-5	0	-3	-1	-5	-25	-1	-2	-5	-5	0	-1	-5	-1	-20	-45
súčet hodnotenia S, W	14	4	-4	3	-3	5	1	10	30	-15	-2	3	-1	2	-4	5	2	-10	20	
váhy S a W	60	40	50	35	10	15	40	30		60	25	30	40	20	30	40	35			

Z hodnotenie intenzity vzájomných vplyvov analyzovaných kritérií vyplýva, že najvýraznejšou silnou stránkou je **S1** (*dobrý prírodný potenciál - hory, termálne vody, dobré zásoby pitnej vody*) a **S8** (*zachované remeslá, živý folklór*). V externom prostredí je dostatok príležitostí, aby sa tieto silné stránky aj naďalej rozvíjali. Ohrozenia, ktoré boli definované, nemajú výraznejší vplyv na potlačanie týchto silných stránok. V stratégii sa však nesmú príležitosti na ďalší rozvoj týchto silných stránok zanedbať, aby ich vplyv na rozvoj regiónu bol naďalej výrazný. Silná stránka **S1** má určenú aj najvyššiu váhu spomedzi všetkých definovaných silných stránok, preto sa v stratégii rozvoja dáva dôraz na zníženie intenzity vplyvu ohrozenia **T5** (*devastácia životného prostredia, čierne skládky*), ktoré najintenzívnejšie vplýva na túto silnú stránku.

Najviac ohrozenou silnou stránkou je **S3** (*Dobré podmienky pre rozvoj cestovného ruchu*). Všetky ohrozenia ktoré v regióne sú, výrazne bránia v rozvoji práve tejto silnej stránky. Definované príležitosti nie sú v tomto smere natoľko silné, aby podporovali túto silnú stránku. Vo vybranej stratégii sa kladie dôraz práve na potlačenie ohrození, ktoré zásadne vplývajú na stagnáciu rozvoja cestovného ruchu v regióne. Okrem ohrozenia **T4** (*Nezamestnanosť, málo príležitostí na samozamestnanosť*), ktorá práve naopak môže povzbudiť občanov k aktivite v oblasti cestovného ruchu a tým znížiť nezamestnanosť, všetky definované ohrozenia v regióne výrazne potláčajú rozvoj cestovného ruchu. Dôraz v stratégii rozvoja sa preto kladie na posilnenie príležitostí **O1, O2, O4, O5** (*zlepšenie a skvalitnenie služieb v CR, spolupráca subjektov CR a verejnej správy v regióne, spolupráca subjektov*

CR a verejnej správy v regióne, cezhraničná spolupráca) a vytvorenie nových príležitostí v regióne, ktoré by eliminovali ohrozenia vplyvajúce na túto silnú stránku.

Spomínaná silná stránka má zároveň druhú najvyššiu váhu, čiže sa považuje za určujúcu v rozvoji regiónu, čím sa dáva ešte väčší dôraz na jej posilňovanie v budúcnosti a preto sa jej v stratégii prikladá veľká vážnosť.

Príležitosť **O5** – (cezhraničná spolupráca) je významným prvkom v posilňovaní rozvoja cestovného ruchu v Liptove. Spoločné cezhraničné aktivity s gminou Nowy Targ výrazným spôsobom napomáhajú rozvoju oboch regiónov. Prostredníctvom grantovej podpory projektov realizovaných cez program INTERREG sa darí uskutočňovať spoločné zámery v rôznych oblastiach, z ktorých je prioritnou aj rozvoj cezhraničného cestovného ruchu.

Najkritickejšou slabou stránkou je **W1** (nedokončená technická infraštruktúra a inžinierske siete, potreba rozšírenia do nových stavebných obvodov). Táto slabá stránka má zároveň najvyššiu váhu spomedzi ostatných slabých stránok, čo znamená, že sa vyžaduje, aby sa stratégia rozvoja priorityne zamerala na jej riešenie.

Najmenej výrazná je slabá stránka **W7** (nedostatočná propagácia CR - neexistencia spoločného koordinovaného marketingu Liptova). To však neznamena, že má menej negatívny vplyv na rozvoj regiónu. Naopak veľmi úzko súvisí s najviac ohrozenou silnou stránkou **S3** (Dobré podmienky pre rozvoj cestovného ruchu). Táto slabá stránka sa dá ešte viac potlačiť a tým znížiť dopad na **S3**, ak sa správne nasmeruje stratégia rozvoja, ktorá bude zameraná na zviditeľnenie regiónu s čím súvisí príležitosť **O5** (cezhraničná spolupráca). Navrhovaná stratégia rozvoja regiónu Liptov je konfrontovaná s rozvojovou stratégiou gminy Nowy Targ a jej časťou, ktorá sa vzťahuje na cezhraničnú spoluprácu preto je už samotný strategický dokument jedným z krokov k potláčaniu **W7** a posilňovaniu **S3**.

Podľa matice hodnotenia vzájomných vzťahov SWOT kritérií je najdôležitejšou príležitosťou **O1** (zlepšenie a skvalitnenie služieb v CR). Táto skutočnosť určuje aj priority nasmerovanie stratégie rozvoja. Je dôležité správne koordinovať práve túto príležitosť, ktorá vie pozitívne podporiť silné stránky a znižovať vplyv slabých stránok a ohrození v regióne.

Najkritickejšie ohrozenie je **T2** (nedostatok obecných zdrojov na realizáciu investícií). Toto ohrozenie vnímajú ako najintenzívnejšie zastupitelia obcí a vidia ho ako najväčšiu bariéru v uskutočňovaní rozvojových zámerov. Ohrozenie **T2** veľmi úzko súvisí s najkritickejšou slabou stránkou **W1** (nedokončená technická infraštruktúra a inžinierske siete, potreba rozšírenia do nových stavebných obvodov). Novou príležitosťou na zníženie intenzity ohrozenia **T2** a eliminovanie slabej stránky **W1** je možnosť čerpania financií zo štrukturálnych fondov, najmä z opatrenia ROP/ regionálny operačný program /pre obce v kohéznych a inovačných póloch rastu a pre obce mimo týchto pólov z Programu rozvoja vidieka. Rovnako sú tu aj príležitosti v iných dotačných systémoch akými sú napríklad Programy cezhraničnej spolupráce (SR – PL, SR – ČR) , prípadne národné zdroje - Enviromentálny fond a pod.

Je však dôležité poskytnúť obciam dostatok informácií a usmerniť ich akým spôsobom môžu eliminovať túto hrozbu.

Dobudovanie technickej infraštruktúry v obciach (**W1**) potlačí aj druhé najväčšie ohrozenie v regióne a tým je **T1** - odchod mladých ľudí do miest. Bude zabezpečený komfort bývania aj v obciach a napriek tomu, že pravdepodobne budú musieť naďalej pracovať v mestách, budú mať menej dôvodov na opúšťanie rodných obcí.

Pri súčte celkového hodnotenia silných stránok je výsledné číslo kladné (**30**), čo znamená, že silné stránky majú výrazne pozitívne vplyvy aj čo sa týka ohrození, a tým ich môžu tlmieť.

Rovnako aj výsledné hodnotenie je kladné číslo (**20**), čiže prevažujú silné nad slabými stránkami a príležitosti nad ohrozeniami to znamená, že sa dá zvoliť agresívna stratégia v plnení rozvojových zámerov regiónu a zamerať sa na čo na najlepšie využitie príležitostí.